دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی سنندج در مورد عوامل موثر بر انتخاب رشته پرستاری، سال ۱۳۹۳

احمد وهابی*، بشری وهابی، شیلان لطیفی، سیروان صیاد، سیروان اشرفی

چکیده

مقدمه و هدف: یکی از مهم‌ترین انتخاب‌های دانش‌آموزان بعد از اتمام تحصیلات متوسطه، انتخاب رشته می‌باشد. بررسی عوامل موثر بر انتخاب رشته پرستاری می‌تواند در شناخت و تقویت انگیزه‌های ورود به این رشته کمک‌کننده باشد. این مطالعه با هدف تعیین دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی سنندج در مورد عوامل موثر بر انتخاب رشته پرستاری طراحی و اجرا گردید.

مواد و روشها: این مطالعه از نوع مقطعی می‌باشد که در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ انجام گردید. جامعه مورد مطالعه دانشجویان جدیدالورود دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه آزاد اسلامی سنندج شامل ۸۳ نفر بودند که به روش سرشماری انتخاب شده و مورد پرسش قرار گرفتند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای استاندارد بود. داده‌های جمع‌آوری شده با نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: مؤثرترین عامل در انتخاب رشته پرستاری از نظر دانشجویان مورد بررسی، علاقه کمک به مردم و کمترین تأثیر مربوط به تجربه کار درمانی قبل از اشتغال به تحصیل بود. دانشجویان، تأثیر عوامل محیطی را در انتخاب رشته خود بیش از سایر عوامل ذکر کرده بودند ($p<۰/۰۵$).

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاکی از آن است که دانشجویان در مورد رشته‌های دانشگاهی و جایگاه آنها در جامعه اطلاعات خوبی ندارند لذا، برگزاری کلاسهای آموزشی برای دانش-آموزان سال آخر دبیرستان در زمینه نحوه صحیح انتخاب رشته و آگاه نمودن آنها با رشته‌های دانشگاهی به منظور انتخاب رشته‌ای درست و همراه با علایق آنها، توصیه می‌شود.

کلید واژه‌ها: پرستاری، دیدگاه، دانشجو، دانشگاه.

احمد وهابی*
۱. استادیار، گروه علوم آزمایشگاهی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران. (نویسنده مسوول)
vahabiahmad@gmail.com

بشری وهابی
کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

شیلان لطیفی
مرکز بهداشت شهرستان سنندج، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.

سیروان صیاد
دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

سیروان اشرفی
دبیر تربیت بدنی و علوم ورزشی، آموزش و پرورش شهرستان دیواندره، دیواندره، ایران.

دریافت: ۹۴/۲/۲
پذیرش: ۹۵/۶/۶

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-11]

مقدمه

انتخاب رشته تحصیلی، فرایندی است که با توجه به شرایط مکانی و زمانی تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار خواهد گرفت و کیفیت آن نیز بستگی فراوانی به جستجوی افراد و بدست آوردن اطلاعات در زمینه رشته‌های مختلف دانشگاهی دارد (۱). این کار در ایجاد رضایت تحصیلی و موفقیت دانشجویان تأثیر بسزایی خواهد داشت و از طرفی زمینه تعهد به حرفه مرتبط با رشته تحصیلی را در آینده سبب خواهد شد (۲). عوامل مؤثر بر انتخاب رشته، عواملی می‌باشند که تصویری از آن رشته و آینده شغلی آن در ذهن فرد ایجاد کرده و منجر به انتخاب آن رشته در افراد می‌شود. افرادی که در مورد عوامل مؤثر برانتخاب رشته پرستاری، بررسی لازم را قبل از انتخاب آن به عمل می‌آورند در شناخت و تقویت انگیزه‌های ورود به آن رشته، آگاهی‌های لازم را بدست آورده و با دید بازتری رشته خود را انتخاب می‌کنند (۳). یکی از انتخابهای مهم زندگی بویژه برای دانش‌آموزان سال آخر متوسطه، انتخاب رشته دانشگاهی است. این انتخاب به خاطر اینکه تأثیر زیادی در سرنوشت افراد دارد، تحت تأثیر عوامل متفاوتی قرار می‌گیرد که به دو دسته عوامل درونی و بیرونی تقسیم می‌شوند. عوامل درونی تا حدود زیادی تحت کنترل فرد قرار دارند اما عوامل خارجی به مقدار زیادی تحت کنترل فرد نبوده و به صورت غیرمستقیم انتخاب او را تحت الشعاع قرار داده که اگر دانش‌آموزان به درستی آنها را کنترل ننمایند ممکن است سرنوشت نامناسبی را در انتخاب رشته برای آنها رقم بزنند. عواملی از قبیل خانواده و اقوام، محیط آموزشی، گروه‌های همسالان، رسانه‌ها و زمینه‌های اقتصادی و شغلی نمونه‌هایی از این عوامل بیرونی هستند (۴). دانش پرستاری و نقش‌هایی که یک پرستار بر عهده می‌گیرد، در حال افزایش است. کمبود پرستاران علاقه‌مند و توانا در محیط‌های دانشگاهی، بویژه محیط‌های درمانی-آموزشی می‌تواند سبب کاهش خدمات به بیماران بستری شده گردد. رابطه مستقیمی بین کمبود به کارگیری پرستاران و پیش آگهی بد بیماران گزارش شده است (۵). هالند در نظریه شغل- شخصیت به دو دسته عوامل اشاره می‌کند که باعث انتخاب آزادانه یک شغل و حرفه توسط فردی می‌شود که عوامل فردی و حرفه‌ای می‌باشند. عوامل حرفه‌ای، عواملی هستند که در درون حرفه قرار دارند و توجه فرد را برای انتخاب آن حرفه جلب می‌کنند. این عوامل را جاذبه‌های آن حرفه می‌نامند که با شناخت فرد از آن حرفه ارتباط دارند. عوامل فردی در درون خود فرد قرار داشته و آنهایی هستند که شخص را به سمت حرفه مورد نظر می‌کشانند. این عوامل به شناخت فرد از خودش و تا حدودی شناخت او از حرفه یا رشته مورد نظر بستگی دارند (۶).

عباس‌زاده و همکاران بیان نموده‌اند که مؤثرترین عامل در انتخاب رشته پرستاری در بین نمونه‌های مورد بررسی، علاقه دانشجو برای کمک به مردم بوده است. عامل دوم در این مطالعه امکان پیشرفت شغلی در این رشته ذکر شده است و کمترین عامل مؤثر در انتخاب رشته پرستاری توسط آنان، تجربه کار درمانی قبل از اشتغال به تحصیل ذکر شده است (۷). مطالعه‌ای در امریکا نشان داده است که موثرترین عامل در انتخاب رشته پرستاری در بین پسران، عوامل اقتصادی و در نزد خانم‌ها، تشویق دیگران بوده است (۸). بر اساس مطالعه Lai و همکاران، با سپری شدن سالیان تحصیل در رشته پرستاری، علاقه دانشجویان به این رشته افزایش یافته و مهمترین عوامل پیش‌بینی‌کننده برای ماندن آنها در این رشته، احساس حمایت از سوی پرسنل پرستاری، تجربه

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-11]

قبلی بیماری در خود فرد و درک ارزشمند بودن رشته پرستاری بوده‌اند (۹). مطالعه انجام شده در بین دانشجویان پرستاری تربت حیدریه نشان داده است که مهمترین عوامل مؤثر بر انتخاب رشته پرستاری توسط دانشجویان مورد بررسی عواملی مانند عوامل بشردوستانه، تشویق والدین، جالب بودن رشته، تبلیغ مدرسه، سابقه تحصیل در رشته‌های بهداشتی بوده و کمترین عامل تأثیرگذار بر انتخاب رشته آنها موقعیت اجتماعی خوب بوده است (۱۰). در مطالعات دیگری، عواملی همچون ورود به دانشگاه، یافتن شغل، عدم دقت در انتخاب رشته، خدمت به انسانها (۱۱)، فرصتی مناسب برای کسب مدارک عالی تحصیلی، کسب موقعیت شغلی، اعتبار رشته پرستاری (۱۲) را از جمله دلایل انتخاب رشته پرستاری معرفی نموده‌اند.

با توجه به اینکه انتخاب صحیح رشته تحصیلی در آینده تحصیلی، شغلی و به طور کلی در زندگی افراد نقش انکارناپذیری دارد و هر ساله تعدادی از دانشجویان پذیرفته شده در دانشگاهها به خاطر انتخاب رشته اشتباه و یا ناآگاهانه به دنبال تغییر رشته و یا انصراف از دانشگاه هستند؛ لذا توجه به اهمیت اطلاع از عوامل مؤثر بر انتخاب رشته، تغییر در عوامل یاد شده در گذر زمان و در بسترهای متفاوت اجتماعی و فرهنگی به ویژه در مورد رشته‌هایی مهم مانند پرستاری ایجاب می‌کند تا افراد وارد شده به این رشته قبل از انتخاب آن آگاهی کافی در مورد این رشته داشته باشند و نظر به اینکه تاکنون چنین مطالعه‌ای در بین دانشجویان پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی سنندج انجام نشده است؛ این مطالعه با هدف تعیین عوامل مؤثر بر انتخاب رشته پرستاری از دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی سنندج طراحی و اجرا گردید.

مواد و روشها

پژوهش حاضر، مطالعه‌ای مقطعی است که تمامی دانشجویان جدیدالورود دانشکده پرستاری و مامایی رشته پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی سنندج در سال-های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ را شامل می شود. روش نمونه-گیری به صورت سرشماری بود که در مجموع ۸۳ نفر در مطالعه شرکت کرده و مورد سئوال قرار گرفتند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه مطالعه عباس‌زاده و همکاران (۷) بود اما برای اطمینان کامل از روایی این پرسشنامه، آن را در اختیار چند نفر از متخصصین قرار داده و روایی صوری آنها با تغییر مختصری در آن تأیید گردید. برای تأیید پایایی آن، پرسشنامه در اختیار ۲۰ نفر از دانشجویان رشته پرستاری قرار داده شد و با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ، پایایی آن با توجه به اینکه ضریب ذکر شده ۰/۸۸ بدست آمد نیز تأیید گردید. پرسشنامه مورد استفاده دارای دو گروه سئوال است. در بخش نخست آن سئوالات مشخصات فردی دانشجویان مورد بررسی از قبیل سن، جنس، تحصیلات والدین، بومی یا غیر بومی بودن، وضعیت تأهل، علاقه به رشته پرستاری و تمایل به کار در آن و ادامه تحصیل در این رشته و در بخش دوم پرسشنامه ۲۱ سئوال مربوط به عوامل مؤثر بر انتخاب رشته پرستاری که در مطالعه عباس‌زاده و همکاران (۷) بیان شده‌اند مورد بررسی قرار گرفتند. این سئوالات دارای مقیاس ۴ درجه‌ای از بی‌تأثیر تا دارای تأثیر زیاد می‌باشند. کمترین نمره این سئوالات ۲۱ و بیشترین آن ۸۸ می-باشد. با مراجعه به کلاس درس آنها و توضیح کافی در مورد اهمیت نظرات آنها و محرمانه بودن اطلاعات این افراد و اینکه شرکت در مطالعه به صورت اختیاری می-باشد؛ در مجموع ۸۳ نفر از آنها پرسشنامه‌ها را تکمیل نموده و آنها را تحویل دادند. داده‌های حاصل از این پرسشنامه در رایانه وارد شده و با نرم افزار SPSS نسخه

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-11]

۲۱ و فرمول‌های آمار استنباطی و توصیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. برای وجود رابطه بین عوامل مؤثر و متغیرهای مطالعه از آزمون (χ^2) استفاده گردید. معیار ورود به این مطالعه، دانشجوی پرستاری ورودی سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ بودند که در زمان انجام مطالعه در دانشگاه آزاد اسلامی سنندج در رشته پرستاری مشغول به تحصیل بودند. دانشجویانی که تمایل به همکاری در مطالعه نداشتند و یا پرسشنامه‌ها را ناقص پر کرده بودند، از مطالعه خارج شدند.

یافته‌ها

از نمونه‌های مورد بررسی، ۷۹ نفر (۹۵/۲٪) پرسشنامه‌ها را به صورت کامل تکمیل نموده و آنها را تحویل دادند. میانگین سنی نمونه‌های مورد بررسی ۲۲/۲۴±۲/۲۸ سال بود. کمترین سن آنها ۱۹ سال و بیشترین سن آنها ۳۱ سال بود. ۵۵ نفر (۶۹/۶٪) نمونه‌های مورد بررسی زن و بقیه مرد بودند. ۱۵ نفر (۱۹٪) آنها بومی و بقیه غیر بومی بودند.

پدر ۳۱/۶٪ نمونه‌های مورد بررسی دارای تحصیلات دانشگاهی، ۲۶/۶٪ در سطح دبیرستان و بقیه آنها دارای تحصیلات زیر دیپلم بودند اما وضعیت سواد مادر آنها پایین‌تر از این میزان بود به طوری که ۶۴/۶٪ این افراد دارای مادر با سطح تحصیلات زیر دیپلم بودند و فقط ۱۲/۷٪ آنها دارای مادران با تحصیلات دانشگاهی بودند. ۷۱ نفر (۸۹/۹٪) از نمونه‌های مورد بررسی مجرد و بقیه متأهل بودند. ۱۸ نفر (۲۲/۸٪) از نمونه‌ها در بار اول شرکت در آزمون سراسری پذیرفته شده بودند، ۳۶ نفر (۴۵/۶٪) آنها سابقه دو بار شرکت در کنکور سراسری را داشته و بقیه آنها سه بار و بیشتر شرکت کرده بودند تا موفق به ورود به این رشته شده بودند. فقط ۸ نفر (۱۰/۱٪) نمونه‌های مورد بررسی سابقه کار درمانی قبل از انتخاب رشته پرستاری را ذکر کرده بودند. ۷۰ نفر (۸۸/۶٪) دانشجویان بیان کرده بودند که مایل به کار پرستاری بعد از فراغت از تحصیل هستند. ۷۳ نفر (۹۲/۴٪) نمونه‌های مورد مطالعه بیان کرده بودند که مایل به ادامه تحصیل در این رشته هستند. فقط ۹ نفر (۱۱/۴٪) دانشجویان بیان کرده بودند که در حین تحصیل به کار در محیط بالینی نیز اشتغال دارند. بیشترین میانگین کسب شده مربوط به سئوالات علاقه کمک به مردم (با میانگین ۳/۵۱)، محتوای علمی رشته (با میانگین ۳/۴۴) و دوست داشتن محل خدمت (بیمارستان) با میانگین ۳/۲۵ بودند. کمترین نمره کسب شده متعلق به سئوالات عدم موفقیت در سایر رشته‌ها (۲/۱۱)، سابقه قبلی بیماری یا بستری بودن در بیمارستان (۱/۹۴) و تجربه کار درمانی قبل از اشتغال به تحصیل با میانگین ۱/۹۰ بود (جدول ۱).

در جدول ۲ میانگین و انحراف معیار حیطه‌های سه‌گانه مؤثر بر انتخاب رشته پرستاری نشان داده شده است. این جدول نشان می‌دهد که از دیدگاه این دانشجویان مؤثرترین و کم اثرترین حیطه‌ها به ترتیب شامل حیطه‌های عوامل محیطی و عوامل حرفه‌ای می‌باشند.

نمودار ۱ سطح اطلاعات فعلی دانشجویان را نسبت به رشته پرستاری نشان می‌دهد. بر اساس این نمودار ۴۹ نفر (۶۲٪) نمونه‌ها اطلاعات خود را در سطح متوسط بیان کرده و فقط ۱۵/۲٪ آنها این میزان را زیاد معرفی کرده‌اند. نمودار ۲ سطح اطلاعات دانشجویان مورد بررسی را نسبت به این رشته قبل از انتخاب این شغل نشان می‌دهد. بر اساس این نمودار ۳۶ نفر (۴۵/۶٪) دانشجویان این آگاهی را در سطح متوسط و فقط ۱۹٪ آن را در سطح زیاد ارزیابی کرده بودند. بین وضعیت بومی یا غیر بومی بودن دانشجو و عوامل محیطی مؤثر بر انتخاب رشته ($p=0/04$)، سابقه کار درمانی قبل از انتخاب رشته و عوامل فردی مؤثر بر انتخاب رشته

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-11]

(p=0/02)، تمایل به ادامه تحصیل در رشته پرستاری و عوامل حرفه‌ای مؤثر بر انتخاب رشته (p=0/01)، مشغول بودن به کار دانشجویی در محیط بالینی در زمان تحصیل و عوامل فردی مؤثر بر انتخاب رشته (p=0/002) رابطه آماری معنی‌دار وجود دارد. بین عوامل سه‌گانه مؤثر بر انتخاب رشته پرستاری و سایر متغیرهای مورد بررسی رابطه آماری معنی‌داری مشاهده نشد (p›0/05).

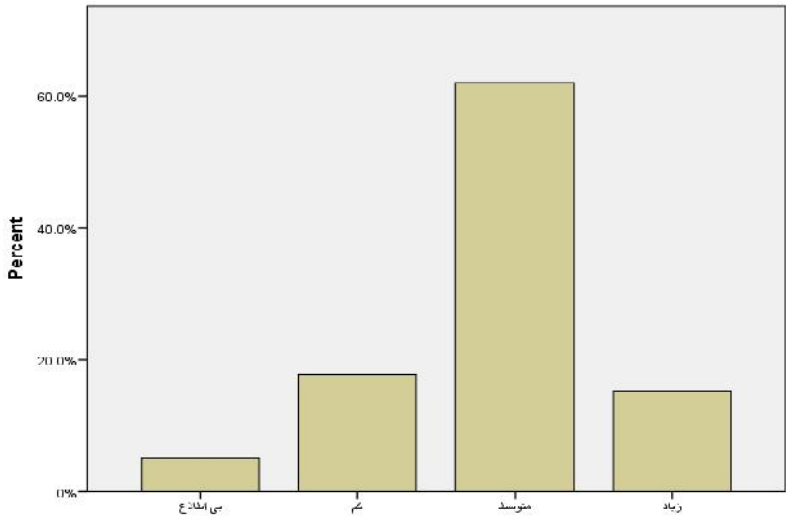
جدول ۱: توزیع فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار پاسخ دانشجویان به سئوالات عوامل موثر بر انتخاب رشته پرستاری از دیدگاه خودشان

پاسخ دانشجویان	زیاد		متوسط		کم		بی تأثیر		
سئوالات مورد بررسی	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	میانگین و انحراف معیار
علاقه کمک به مردم	۵۱	۶۴/۶	۲۰	۲۵/۳	۵	۶/۳	۳	۳/۸	۳/۵۱±۰/۷۸
محتوای علمی رشته	۴۴	۵۵/۷	۲۷	۳۴/۲	۷	۸/۹	۱	۱/۳	۳/۴۴±۰/۷۱
تشویق مدرسه	۱۲	۱۵/۲	۲۱	۲۶/۶	۱۸	۲۲/۸	۲۸	۳۵/۴	۲/۲۲±۱/۰۹
آرزوی همیشگی‌ام	۳۶	۴۵/۶	۲۰	۲۵/۳	۱۶	۲۰/۳	۷	۸/۹	۳/۰۸±۱/۰۱
وجود رشته در منطقه جغرافیایی محل سکونت	۲۱	۲۶/۶	۲۴	۳۰/۴	۱۷	۲۱/۵	۱۷	۲۱/۵	۲/۶۲±۱/۱۰
داشتن الگویی از این رشته در اطرافیان	۲۹	۳۶/۷	۲۰	۲۵/۳	۱۳	۱۶/۵	۱۷	۲۱/۵	۲/۷۷±۱/۱۶
تشویق سایر دانشجویان	۲۴	۳۰/۴	۲۳	۲۹/۱	۱۱	۱۳/۹	۲۱	۲۶/۶	۲/۶۳±۱/۱۸
اعتبار رشته در بین حرف پزشکی	۳۰	۳۸	۲۸	۳۵/۴	۱۰	۱۲/۷	۱۱	۱۳/۹	۲/۹۷±۱/۰۴
کارشناسی بودن رشته	۳۳	۴۱/۸	۲۲	۲۷/۸	۲۲	۲۷/۸	۲	۲/۵	۳/۰۹±۰/۸۹
درآمد شغل پرستاری	۲۹	۳۶/۷	۳۲	۴۰/۵	۱۴	۱۷/۷	۴	۵/۱	۳/۰۹±۰/۸۶
امنیت شغلی	۱۸	۲۲/۸	۲۷	۳۴/۲	۱۹	۲۴/۱	۱۵	۱۹	۲/۶۱±۱/۰۴
آگاهی خودم در مورد شغل پرستاری	۲۷	۳۴/۲	۲۵	۳۱/۶	۲۱	۲۶/۶	۶	۷/۶	۲/۹۲±۰/۹۶
تجربه کار درمانی قبل از اشتغال به تحصیل	۱۱	۱۳/۹	۱۳	۱۶/۵	۱۲	۱۵/۲	۴۳	۵۴/۴	۱/۹۰±۱/۱۳
عدم موفقیت در سایر رشته‌ها	۱۲	۱۵/۲	۱۵	۱۹	۲۲	۲۷/۸	۳۰	۳۸	۲/۱۱±۱/۰۹
قبول شدن اتفاقی	۱۸	۲۲/۸	۱۵	۱۹	۸	۱۰/۱	۳۸	۴۸/۱	۲/۱۶±۱/۲۵
امکان پیشرفت شغلی در این رشته	۴۰	۵۰/۶	۱۷	۲۱/۵	۱۳	۱۶/۵	۹	۱۱/۴	۳/۱۱±۱/۰۶
دوست داشتن محل خدمت (بیمارستان)	۳۹	۴۹/۴	۲۶	۳۲/۹	۹	۱۱/۴	۵	۶/۳	۳/۲۵±۰/۹۰
رتبه آزمون سراسری	۲۹	۳۶/۷	۲۵	۳۱/۶	۱۰	۱۲/۷	۱۵	۱۹	۲/۸۶±۱/۱۲
تناسب این رشته با شخصیت خودم	۳۳	۴۱/۸	۳۶	۴۵/۶	۵	۶/۳	۵	۶/۳	۳/۲۳±۰/۸۳
شیفتی بودن کار پرستاری	۱۸	۲۲/۸	۱۸	۲۲/۸	۲۷	۳۴/۲	۱۶	۲۰/۳	۲/۴۸±۱/۰۶
سابقه قبلی بیماری یا بستری بودن در بیمارستان	۱۲	۱۵/۲	۱۴	۱۷/۷	۱۰	۱۲/۷	۴۳	۵۴/۴	۱/۹۴±۱/۱۶

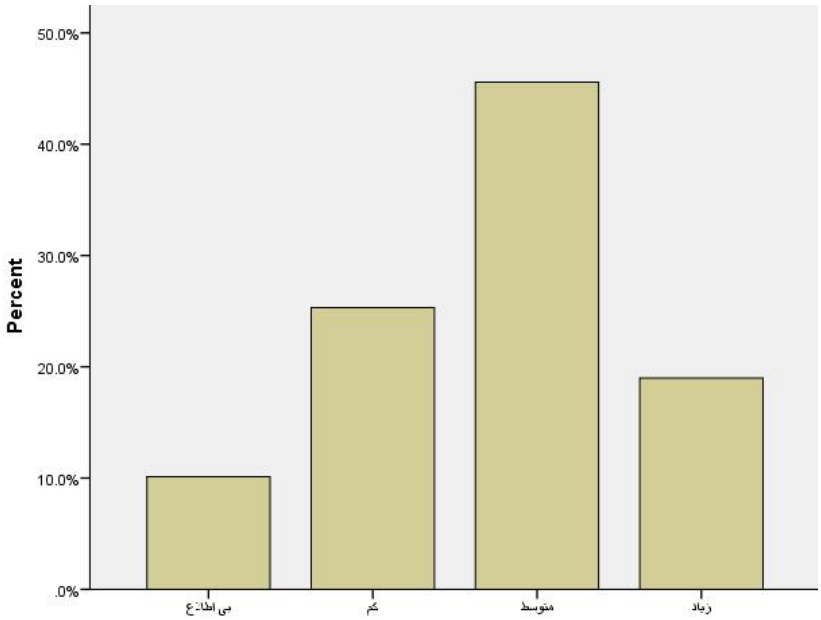
جدول ۲: میانگین و انحراف معیار پاسخ دانشجویان به سئوالات حیطه های سه گانه عوامل موثر بر انتخاب رشته دانشجویان پرستاری از دیدگاه خودشان

حیطه های مورد بررسی	میانگین	انحراف معیار
عوامل محیطی	۲/۸۷	۰/۶۴
عوامل فردی	۲/۸۲	۰/۴۷
عوامل حرفه ای	۲/۵۹	۰/۶۴

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-11]

نمودار ۱: سطح اطلاعات فعلی دانشجویان پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی سنندج نسبت به رشته پرستاری

نمودار ۲: سطح اطلاعات دانشجویان پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی سنندج نسبت به رشته پرستاری قبل از انتخاب این شغل

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج این مطالعه تصویری از عوامل مؤثر بر انتخاب رشته دانشجویان پرستاری مورد بررسی را نشان می‌دهد. با توجه به این یافته‌ها به نظر می‌رسد که عوامل محیطی و فردی دارای بیشترین تأثیر هستند. یافته‌های این مطالعه از جنبه عوامل فردی مؤثر بر انتخاب رشته پرستاری در این دانشجویان با یافته‌های مطالعه انجام شده در دانشگاه علوم پزشکی کرمان همخوانی دارد اما از جنبه عوامل دیگر همخوانی ندارد (۷). یافته‌های این مطالعه نشان دهنده آن است که علاقه کمک به مردم، دارای بیشترین اهمیت در نزد دانشجویان مورد بررسی است که با یافته‌های عباس‌زاده و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی کرمان همخوانی دارد (۷). علاقه کمک به مردم یکی از مباحث اخلاقی توضیه در دین مبین

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-11]

اسلام است و وجود این خصیصه در دانشجویان بیانگر آن است که دانشجویان این رشته به توصیه‌های دینی در زمینه کمک به هم نوع توجه دارند. مطالعه انجام شده در تربت حیدریه بیانگر آن است که ۷۰/۵٪ نمونه-های مورد بررسی از انتخاب خود راضی بوده و بیان کرده‌اند که در صورت انتخاب رشته مجدد همین رشته را انتخاب خواهند کرد و این نشان دهنده میزان رضایت بالای آنها از تحصیل در این رشته دارد که با یافته‌های این مطالعه همخوانی دارد (۱۰). به نظر می-رسد وضعیت کاری این رشته و آینده شغلی و وضعیت استخدام فارغ التحصیلان این رشته، نقش بسزایی در رضایت دانشجویان از این رشته داشته باشد. مطالعه‌ای نشان داده است که ۶۹٪ دانشجویان مورد بررسی علاقه مند به رشته پرستاری نبوده و موافق ترک این رشته بوده‌اند و دلیل اصلی آن را همخوان نبودن این رشته با تصورات قبلی خود معرفی کرده بودند (۱۳) در حالی که فقط ۷/۶٪ دانشجویان این مطالعه متمایل به ادامه تحصیل در رشته پرستاری بوده و فقط ۱۱/۴٪ آنها اظهار کرده بودند که به این رشته علاقه‌مند هستند. این تفاوت زیاد می‌تواند به خاطر متفاوت بودن محیط مورد سئوال و یا تفاوت در زمان انجام مطالعه باشد چون دانشجویان امروزی دسترسی فراوانی به منابع آموزشی دارند و از طرفی نمونه‌های موفق این رشته را در بین دوستان خود مشاهده می‌کنند و توانایی بررسی‌های اینترنتی را دارند که امروزه به راحتی امکان جستجو و آگاهی پیدا کردن از مطالب مرتبط با رشته پرستاری برای دانشجویان وجود دارد. نتایج این مطالعه نشان می-دهد که اطلاعات آنها در مورد این رشته بالاست و این می‌تواند یکی از عوامل مهم و موثر در علاقه این دانشجویان به آن و ادامه این رشته در مقاطع بالاتر باشد. در مطالعه‌ای که توسط Miers و همکاران (۱۴) انجام شده است، بیان‌کننده آن است که روشنی خدمات پرستاری، عامل مثبتی در انتخاب این رشته توسط افراد می‌باشد که داوطلبان برای انتخاب شغل، به تناسب علایق، خصوصیات و ارزشهای حرفه‌ای و پاداش‌ها نیز توجه می‌کنند. Mooney و همکاران در مطالعه خود، اطلاع فرد از حرفه خود را عامل مهمی برای انتخاب آن بیان کرده‌اند (۱۵). نتایج این مطالعه نشان داد که خانم‌ها بیش از آقایان تحت تأثیر تشویق سایر دوستان و دیگران بوده‌اند که با نتایج مطالعه Zysberg و Berry همخوانی دارد (۸). این یافته بیانگر آن است که روحیه لطیف خانم‌ها باعث خواهد شد که بیشتر از آقایان تحت تأثیر کلام دیگران قرار گیرند و به این خاطر چنین یافته‌ای بدست آمده است اما با نتایج مطالعه عباس‌زاده و همکاران (۷) مغایرت دارد.

تشویق مدرسه تأثیر کمی در انتخاب رشته پرستاری از دیدگاه این دانشجویان داشته است که با نتایج مطالعه عباس‌پور و حسن‌زاده (۱۰) از این نظر همخوانی دارد. یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که زنان نسبت به مردان نسبت به این رشته احساس امنیت شغلی می‌کنند که با مطالعه Mooney و همکاران (۱۵) که مردان امنیت شغلی را نسبت به انتخاب این رشته مؤثر دانسته بودند، همخوانی دارد. مردان نسبت به زنان، آگاهی خود را نسبت به این رشته بیشتر دانسته و آن را عاملی مؤثر در انتخاب این رشته ذکر کرده‌اند.

نزدیک به ۴۲٪ دانشجویان پسر بیان کرده‌اند که اتفاقی قبول شدن آنها تأثیر زیادی در انتخاب این رشته توسط آنها داشته است در حالی که حدود یک سوم دانشجویان دختر چنین گفته‌ای را تأیید کرده‌اند. این مسأله ممکن است مربوط به جنسیت آنها باشد که آقایان با توجه به اینکه در صورت قبول نشدن در دانشگاه مجبور به گذراندن دوران خدمت سربازی هستند؛ لذا ممکن است برای گریز از این کار مجبور به انتخاب رشته شوند و قبولی در این رشته را برای

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-11]

خود، اتفاقی قلمداد نمایند. این یافته‌ها با نتایج مطالعه Mooney و همکاران (۱۵) همخوانی دارد. یافته‌های مطالعه عباس‌زاده و همکاران در بین دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان نشان داده است که درصد بالای دانشجویان پسری که علاقه‌مند به پرستاری بوده و تمایل داشته‌اند که در این رشته کار نموده و ادامه تحصیل دهند بیشتر از دختران بوده است (۷). این یافته با نتایج مطالعه حاضر نیز همخوانی دارد ولی این یافته با نتایج مطالعه انجام شده در استرالیا همخوانی ندارد (۱۶). این عامل یکی از نقاط قوت این حرفه است که امروزه دانشجویان پسر به خاطر آینده خوب شغلی آن تمایل فراوانی به تحصیل در این رشته دارند.

با توجه به نتایج این مطالعه، عواملی مانند علاقه برای کمک به مردم، علاقه به محتوای علمی رشته پرستاری، دوست داشتن محیط بیمارستان، تناسب رشته پرستاری با شخصیت نمونه‌های مورد بررسی (که اکثراً خانم بودند) از عوامل مهم تأثیرگذار بر انتخاب رشته دانشجویان هستند؛ لذا به نظر می‌رسد آموزشهای مؤثر و دقیق در زمینه تقویت این عوامل و برجسته نمودن نقش دانشجویان در تحقق اهداف با ارزش این رشته بتواند گامی مؤثر در جهت بهبود خدمت و ارتقای خدمات درمانی به اقشار جامعه برداشته شود. با توجه به اینکه نقش عوامل محیطی در این مطالعه به نسبت عوامل دیگر برجسته تر می باشد تا حدودی این نگرانی وجود دارد که افراد بر اساس علایق شخصی این رشته را انتخاب نکرده و در ادامه مسیر با مشکلاتی مواجه شوند؛ لذا برگزاری کلاسهای آموزشی برای دانش-آموزان سال آخر دبیرستان در زمینه نحوه صحیح انتخاب رشته و آگاه نمودن آنها با رشته‌های دانشگاهی به منظور انتخاب رشته‌ای درست و همراه با علایق آنها، توصیه می‌شود.

تشکر و قدردانی

از همکاران و دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه آزاد اسلامی سنندج به خاطر همکاری در تکمیل پرسشنامه‌ها و اجرای دقیق این پژوهش کمال تشکر را داریم.

References

1. EnayatiNovinfar A, Durrani K, Karamdoost N. Comparative Evaluation of Effective Factors in Students' Major Selection at Educational Sciences and Engineering Colleges in University of Tehran. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education 2013; 18 (4):145-167. [Persian]
2. Abdi B. Awareness of the University Candidates on the Academic Program Selection. Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education 2007; 13(2): 131-49. [Persian]
3. Sadler JJ. Who wants to be a nurse: motivation of the new generation.J Prof Nurs 2003; 19(3): 173-5.
4. Payrovi N, Derakhshan F, Karimi T, Asefzadeh S. Factors influencing the selection of study field in students of Qazvin University of Medical Sciences. JQUMS, Summer 2012; 16(2):87-90. [Persian]
5. Buerhause PI, Danelan K, Norman L, Dittus R. Nursing students' perceptions of a career in nursing and impact of a national campaign designed to attract people into the nursing profession. Journal of Professional Nursing 2005; 21(2):75–83.

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-11]

6. Holland, J. L. Making vocational choices: A theory of vocational personalities and work environments. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.1973.
7. Abbaszadeh A, Borhani F, Mohsenpour M. Factors affecting discipline (major) choice among newly admitted students of nursing in Kerman University of Medical Sciences. Iranian J Medical Education 2011; 11(6):600-608. [Persian]
8. Zysberg L, Berry DM. Gender and students' vocational choices in entering the field of nursing. Nurs Outlook 2005; 53(4):193-198.
9. Lai HL, Lin YP, Chang HK, Chen CJ, Peng TC, Chang FM. Is nursing profession my first choice? A follow up survey in pre-registration student nurses. Nurse Educ Today 2008; 28(6):768-776.
10. Abbaspour S, Hasanzadeh M. Motivations for the choice of the nursing course in faculty of nursing in TorbatHeidariyeh. J of Urmia Nursing and Midwifery Faculty 2008; 6(2):71-74. [Persian]
11. AdibHajbaghery M, Dianati M. Undergraduate nursing students' compatibility with the nursing profession. BMC Medical Education 2005; 25(5). [Persian]
12. Abedian K, Shahhossieni Z. Factors affecting students' motivations for choosing nursing as a career: a cross-sectional study. J of Health Family 2013; 1(3):26-33. [Persian]
13. Joolaee S, Mehrdad N, Bohrani N. A survey on nursing students' opinions toward nursing and reasons for giving it up. Iranian J of Nursing research 2006; 1(1):21-28.
14. Miers ME, Rickaby CE, Pollard KC. Career choices in health care: Is nursing a special case? A content analysis of survey data. International J of Nursing Studies 2007; 44(7):1196-1209.
15. Mooney M, Glacken M, O'Brien F. Choosing nursing as a career: A qualitative study. Nurse Education Today 2008; 28:385-92.
16. Stott A. Exploring factors affecting attrition of male students from an undergraduate nursing course: A qualitative study. Nurse Education Today 2007; 27: 325-32.

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-11]

Nursing Students' viewpoint of Islamic Azad University, Sanandaj Branch about affecting factors on select nursing career

Vahabi A*, Vahabi B, Latifi S, Sayyad S, Ashrafi S

Abstract

Inatroduction and Aim: One of the most important choices for students after completion of secondary education, is choosing major. The study of factors affecting the selection of nursing can help the understanding and improving the incentives to enter this field. This study was conducted to determine the perspective of nursing students of Islamic Azad University in Sanandaj on the factors affecting the choice of nursing.

Materials and Methods: This is a cross-sectional study that was conducted in the academic year 2011-2012. The study population included the freshman students of the School of Nursing and Midwifery at Islamic Azad University of sanandaj which included 83 persons who were selected by census and were questioned. In order to collect data a standard questionnaire was used. The collected data were analyzed using SPSS version 21.

Findings: The main factor for choosing this discipline from the studied students perspective was the desire to help people and the least effect was related to health care work experience prior to eduction. The impact of environmental factors in selecting this discipline was more than other factors ($p<0.05$).

Conclusion: The findings showed that students had poor information regarding academic disciplines and their position in the society . therefore, holding training classes for senior students on how to select their future career and informing them regarding academic disciplines to choose proper field along with their interests is recommended .

Keywords: Nursing, perspective, Student, University.

Vahabi A*
Assistant Professor, Department of Medical Laboratory Sciences, Faculty of Paramedicine, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.
***Corresponding Author**
vahabiahmad@gmail.com

Vahabi B
Students Research Committee, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.

Latifi S
Sanandaj City Health Center, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran.

Sayyad S
School of Medicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.

Ashrafi S
Secretary of Physical Education and Sports Science, Education Divandarreh city, Divandarreh, Iran.

[Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-11]